

Obsah

Než začnete číst	13
I. TĚMĚŘ VŠE, CO JSTE NECHTĚLI VĚDĚT	15
SOCIÁLNÍ PRÁCE	17
1 Význam terminologie	17
2 Sociální práce	18
3 Stát a sociální práce	19
4 Sociální pracovník a stát	22
5 Sociální práce jako vědní disciplína	22
HISTORIE SOCIÁLNÍ PRÁCE A JEJÍ ETICKÁ PRAVIDLA	24
1 Historie sociální práce	24
2 Sociální politika a principy jejího fungování	26
2.1 Základní modely sociální politiky	26
2.2 Sociální politika v širším pojetí	28
3 Vazby mezi sociální politikou a sociální prací	29
4 Sociální práce, sociální ochrana a sociální péče	29
4.1 Úkoly sociální práce	30
PRÁVO JAKO ZÁKLAD SOCIÁLNÍ PRÁCE	32
1 Listina základních práv a svobod	32
2 Zákon o sociálních službách	33
POLITIKA, POLITIKAŘENÍ V SOCIÁLNÍ POLITICE	36
1 Postoje státu k realizaci sociální politiky	36
2 Nové výzvy a nová selhání	38
3 Postoje sociálních organizací / sociálních pracovníků k výkonu sociální práce	38
PARADIGMATA SOCIÁLNÍ PRÁCE	41
1 Sociálněprávní pomoc	41
2 Reflexivně-terapeutické paradigma	43
3 Reforma společenského prostředí	45
4 Vzdělávací paradigma	46
5 Podpora a rozvoj funkčních prvků sociální komunity	47

5.1 Ekonomické principy tohoto paradigmatu	48
5.2 Proces zavádění posílení	49
ROLE A OSOBNOST SOCIÁLNÍHO PRACOVNÍKA	52
1 Role sociálního pracovníka	52
2 Osobnost sociálního pracovníka	53
3 Motivace k sociální práci	54
4 Vlastnosti sociálního pracovníka	56
5 Zdrženlivost – ctnost sociálního pracovníka i klienta	57
6 Etika a etická pravidla sociální práce	58
DILEMATA SOCIÁLNÍ PRÁCE	60
1 Dilemata	60
2 Pomoc a sociální kontrola	60
3 Klient vs. uživatel	66
4 Kvalita vs. kvantita	67
5 Množství klientů vs. kvalita služby	68
6 Formalizace a deformalizace	68
7 Profesionalizace a deprofesionalizace	69
8 Normativnost a nenormativnost	70
9 Polyvalence a specializace	70
10 Materiální vs. nemateriální pomoc	70
11 Neutralita vs. favoritismus	71
II. TEORIE SOCIÁLNÍ PRÁCE VE SVÉ PODSTATĚ	73
TEORIE SOCIÁLNÍ PRÁCE	75
1 Psychodynamické metody sociální práce	75
2 Humanistické a existencionální teorie	77
2.1 Existencialismus v sociální práci	77
2.2 Existenciální analýza	79
3 Transakční analýza	82
4 Přístup orientovaný na klienta	84
5 Kritická sociální práce	86
6 Komunikační modely	90
7 Kognitivně-behaviorální teorie	95
8 Úkolově orientovaná teorie	97
9 Feministické, antiopresivní teorie	99

10 Ekologické teorie (environmentální)	103
11 Teorie multikulturalismu	107
11.1 Multikulturalismus v sociální práci	108
11.2 Východiska	109
SOCIÁLNÍ PRÁCE A MODERNÍ TECHNOLOGIE – E-SOCIAL WORK	110
1 Technické prostředky sociální práce a komunikační sítě	110
2 eHealth	111
3 Elektronické sociální služby	112
4 R.U.R. v praxi	114
III. OD JEDNOTLIVCE KE KOMUNITĚ, NEBO NAOPAK?	117
METODY SOCIÁLNÍ PRÁCE S JEDNOTLIVCEM	119
1 Metody sociální práce s jednotlivcem	119
1.1 Posouzení životní situace	120
2 Proces intervence	122
2.1 Sestavení cíle spolupráce	122
2.2 Plán intervence	122
2.3 Realizace plánu	123
2.4 Hodnocení výsledků intervence	123
2.5 Ukončování práce s klientem	123
TEORIE A METODY SOCIÁLNÍ PRÁCE SE SKUPINOU	125
1 Skupina	125
1.1 Význam skupiny	126
1.2 Dělení skupin	127
1.3 Pravidla členství ve skupině	127
2 Svépomocné a podpůrné skupiny	128
TEORIE A METODY SOCIÁLNÍ PRÁCE S RODINOU	130
1 Pohled na rodinu	130
1.1 Definice rodiny	131
1.2 Rodina před průmyslovou revolucí	132
1.3 Rodina po průmyslové revoluci	133
1.4 Rodina, dítě a společnost	133
2 Sociální práce s rodinou	135
3 Paralely mezi biologickou rodinou a náhradní rodinnou péčí	137

SOCIÁLNÍ PRÁCE S KOMUNITOU (KOMUNITNÍ SOCIÁLNÍ PRÁCE)	139
1 Pojem komunita	139
2 Historie a vývoj komunitní sociální práce	140
3 Komunitní práce	141
3.1 Znaký komunitní práce	142
3.2 Motivace členů komunity	142
3.3 Publicita	143
4 Komunitní přístup	143
4.1 Proces komunitní práce	143
5 Strategie komunitní práce	144
5.1 Vyjednávání	144
5.2 Komunitní plánování	145
5.3 Audit Family Friendly Community	147
6 Komunitní pracovník	149
7 Terapeutická komunita, znaký, principy a zásady TK	150
7.1 Principy terapeutické komunity	151
7.2 Zásady terapeutické komunity	152
8 Sociální poradenství, sociální prevence a prevence sociálněpatologických jevů	153
8.1 Sociální poradenství	153
8.2 Sociální prevence a prevence sociálněpatologických jevů na místní úrovni	153
9 Streetworker	154
SUPERVIZE	155
1 Supervize	155
1.1 Proces supervize	155
1.2 Nejdůležitější teze supervize	156
1.3 Očekávání od supervize	157
1.4 Odpovědnost supervizora	157
1.5 Odpovědnost supervidovaných	158
1.6 Vztahy	158
2 Pomocné nástroje supervize	159
2.1 Intervize	159
2.2 Bálintovská skupina	159

EVALUACE V SOCIÁLNÍ PRÁCI	161
1 Zaměření na službu	162
2 Zaměření na rozvoj potenciálu klienta	163
3 Evaluace v sociální práci	163
Závěr	165
Použitá literatura a literatura k samostudiu	167